

Bemærkninger til forslaget

1. Baggrund

De undervisningstilbud, der findes til udviklingshæmmede unge og andre unge med særlige behov i Danmark, er ikke sat ordentligt i system. De er mangelfulde og findes kun nogle steder i landet. Undervisningstilbuddene er ikke forankret i en tradition eller en lovgivning, der giver gruppen af disse unge nogen sikkerhed for at kunne gennemgå et uddannelsesforløb overhovedet. Nogle amter har et godt udbud af kvalificerede tilbud, andre har stort set ingen. Det beror derfor i høj grad på tilfældigheder, om udviklingshæmmede unge og andre unge med særlige behov modtager et tilbud om uddannelse.

Der er i Danmark et udbredt ønske om, at vi skal behandle alle handicapgrupper ordentligt, og der er under den nuværende regering igangsat eller forberedt mange initiativer til forbedring af de handicappedes vilkår, som savnedes i de forudgående år under socialdemokratisk ledelse. Regeringens handicappolitiske handlingsplan fra februar 2003 og erhvervs- og økonomiminister Bendt Bendtsens redegørelse til Folketinget i december 2004 omfatter en lang række initiativer, som nu er i gang eller gennemført. I Danmark er vi således ikke så langt bagud, som vi tidligere har været.

Der er imidlertid ikke grund til at overdrive begejstringen over de tiltag på handicapområdet, der er gennemført. En benchmarkundersøgelse blev fremlagt af Erhvervs- og Byggestyrelsen i maj 2005: »Dansk handicappolitik i internationalt perspektiv«. Undersøgelsen sammenligner forhold inden for fysisk tilgængelighed til byggeri og offentlig transport, beskæftigelse, uddannelse, bolig, social service, fritid og offentlig administration i Danmark, Sverige, Holland, Storbritannien og USA. Analysen viser, at Danmark ikke som helhed adskiller sig markant fra andre lande, hverken til den positive side eller til den negative. Men analysen viser beklageligvis, at Danmark netop på uddannelsesområdet adskiller sig på negativ måde fra de andre undersøgte lande. I tidsskriftet Ligheds-

tegn, nr. 2, april 2005, skriver Mogens Wiederholt herom:

»På uddannelsesområdet har Danmark den laveste placering, når det gælder forskellen mellem handicappedes og ikke-handicappedes uddannelsesniveau – og det er selv om Danmark samtidig er det land, der bruger flest penge på specialpædagogisk støtte pr. modtager. Det kunne tyde på, at alt for mange falder fra uddannelsen uden at færdiggøre den. På baggrund af undersøgelsen må man konkludere, at der således er behov for at se på, hvordan vi i højere grad kan sikre, at modtagerne af støtten gennemfører uddannelsen.«

Særlig for gruppen af unge, der er udviklingshæmmede eller har særlige behov, gælder det, at der reelt er meget dårlig adgang til ungdomsuddannelser. Der er derfor brug for at gå videre med en lovgivning på dette område.

Regeringen har i Regeringsgrundlaget 2005 stillet op som målsætning, at en stadig større del af ungdommen skal gennemføre en ungdomsuddannelse. Hvor det i disse år er omkring 78 pct. af en ungdomsårgang, der gennemfører en ungdomsuddannelse, har regeringen sat som mål, at denne andel i 2010 skal op på 85 pct. og i 2015 på 95 pct. Når der sættes så høje mål, og når ønsket er, at alle unge skal have tilbuddet om en ungdomsuddannelse, bør det også føre til, at udviklingshæmmede unge og andre, som på grund af handicap ikke kan profitere af det traditionelle ungdomsuddannelsessystem, får et lovfæstet krav på en treårig ungdomsuddannelse efter endt grundskole, uanset hvor i landet de har bopæl. Målsætningen om en gennemførelsesprocent på 95 må også gælde for unge med handicap.

Nedenfor i afsnit 2 gennemgås beslutningsforslagets indhold og konsekvenser. Afsnit 3 indeholder en kort gennemgang af de senere års debat på området. Afsnit 4 giver en kort beskrivelse af de hidtidige danske erfaringer med ungdomsuddannelse for disse unge. Afsnit 5 indeholder en kort gennemgang af erfaringer fra Sverige, og afsnit 6 er en kort sammenfatning.